

Podsumowanie
projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Pisz
na lata 2024 – 2033,

na podstawie art. 55 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (zwanej dalej ustawą) (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.)

1) Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Podczas sporządzania *Prognozy* zastosowano głównie metody analiz przestrzennych polegające na analizie danych zamieszczonych w *projekcie Planu*, a w szczególności w opisach, bazach danych i na warstwach numerycznych. Dane o występowaniu gatunków zgromadzono w oparciu o materiały będące w posiadaniu nadleśnictwa, danych z RDOŚ, danych z SDF oraz zebranych przez pracowników BULiGL i organizacji pozarządowych. Ocenę wyników analiz oparto głównie na wiedzy eksperckiej oraz informacjach zawartych w stosownych publikacjach naukowych, których listę zamieszczono na końcu opracowania.

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Pisz zawiera treści wymagane zgodnie z Instrukcją zarządzania lasu. Składa się on z elaboratu, programu ochrony przyrody, wykazów szczegółowych oraz map o różnej skali i treści.

Głównym celem *projektu Planu* określonym w *Elaboracie* jest prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, gdzie pod tym pojęciem rozumie się „działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasu i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów”.

Za główne cele planowania urządzeniowego zawarte w Instrukcji zarządzania lasu przyjęto następujące kryteria trwale zrównoważonej gospodarki leśnej:

- zachowania i odpowiedniego wzmocnienia zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla,
- utrzymania zdrowia i vitalności ekosystemów leśnych,
- utrzymania i wzmocnienia produkcyjnych funkcji lasu,
- zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych,

- zachowania i wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (szczególnie w odniesieniu do gleby i wody),
- utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych.

Do głównych celów ochrony środowiska, w zakresie objętym *projektem Planu*, (czyli w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej), ustalonych na różnych szczeblach, należy spełnianie wymogów określonych w ustawie o ochronie przyrody, dyrektywach wspólnotowych, konwencjach, programach i politykach.

W toku analiz nie stwierdzono, aby łączny wpływ ustaleń *projektu Planu* i innych dokumentów dotyczących obszaru negatywnie oddziaływał na środowisko.

Nadleśnictwo Pisz położone jest w południowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego w powiecie piskim, w gminach: Pisz miasto, Pisz, Biała Piska, i Ruciane-Nida. Powierzchnia gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa, wg stanu na 1 stycznia 2024 r., wynosi 36 475,36 ha, w tym 34 273,13 ha gruntów leśnych.

Do problemów ochrony przyrody istotnych z punktu widzenia sporządzania *Planu* oraz jego realizacji należy wymienić:

- brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków lub brak ich szczegółowej lokalizacji,
- stosowanie schematycznego postępowania, bez właściwego rozpoznania cennych i wrażliwych elementów środowiska przyrodniczego,
- brak aktualnego planu ochrony rezerwatów przyrody Jezioro Pogubie Wielki oraz Jezioro Nidzkie,
- brak aktualnego PZO dla obszaru Natura 2000 Puszcza Piska, choć jego projekt istnieje od 2013 r.

Brak realizacji Planu może nieść za sobą wiele skutków. Część z nich dotyczy uwarunkowań ekonomicznych i społecznych (ograniczenie rynku drzewnego, redukcja miejsc pracy itp.). Nierealizowanie ustaleń projektu Planu może również wpływać niekorzystnie na środowisko przyrodnicze. Plan urządzenia lasu ma za zadanie regulowanie gospodarowania w lasach. Bez Planu racjonalne gospodarowanie napotkałoby trudności związane z prawidłowym określaniem wielkości użytkowania i prowadzeniem monitoringu stanu zasobów leśnych.

W ramach oddziaływania ustaleń *projektu Planu* na środowisko przeanalizowano:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną na 3 poziomach: populacji, gatunkowym i ekosystemowym - wpływ *Planu* uznano za dodatni. Zamieszczono tu zapisy pozwalające zminimalizować ryzyko obniżenia różnorodności biologicznej,
- oddziaływanie na ludzi - wpływ *Planu* uznano za dodatni,
- oddziaływanie na rośliny, grzyby i zwierzęta - przeprowadzono analizy dla grup gatunków:
 - a) będące przedmiotem zainteresowania wspólnoty,
 - b) chronione.

Po uwzględnieniu zapisów *Programu ochrony przyrody* i realizowaniu planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, realizacja *Planu* będzie miała wpływ obojętny,

- oddziaływanie na wodę - ustalenia *Planu* nie wpływają negatywnie na wody znajdujące się na terenie nadleśnictwa,
- oddziaływanie na powietrze - stwierdzono dodatni wpływ *Planu* na powietrze atmosferyczne,
- oddziaływanie na powierzchnię ziemi - oddziaływanie krótkoterminowe *Planu* może być negatywne, jednak łącznie ma wpływ obojętny,
- oddziaływanie na krajobraz - stwierdzono obojętny wpływ *Planu* na krajobraz. W ochronie krajobrazu mają pomóc zaplanowane w Programie ochrony przyrody wskazania,
- oddziaływanie na klimat - gospodarka leśna poprzez promowanie trwałego rozwoju lasów w Polsce sprzyja zachowaniu korzystnego wpływu lasów na klimat, akumulację CO₂ oraz zapobieganie powstawaniu pożarów (jako czynnika uwalniającego CO₂) - wpływ *Planu* uznano za dodatni,
- oddziaływanie na zasoby naturalne - głównym celem planowania urządzeniowego jest zapewnienie trwałości i ciągłości lasu z możliwością użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym odnawialnego surowca, jakim jest drewno. Nie stwierdzono, aby ustalenia *Planu* mogły oddziaływać negatywnie na zasoby naturalne,
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej - lokalizacja obiektów znana jest administracji LP i zaznaczona jest na odpowiednich mapach tematycznych, będących załącznikiem *Planu*. Nie stwierdzono negatywnego wpływu na te elementy.

Analizę rozwiązań alternatywnych i wybór najkorzystniejszego wariantu przeprowadzono podczas całego procesu planistycznego. Wariantowanie terminowe i technologiczne było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w Programie ochrony przyrody, natomiast wariantowanie lokalizacyjne – na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów *projektu Planu* odbywał się podczas zorganizowanych spotkań: Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej.

Generalnym wnioskiem wynikającym z Prognozy oddziaływania na środowisko jest stwierdzenie, że **projekt *Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Suwałki* nie wpływa negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000 występujących na obszarze realizacji *Planu*.**

2) *Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy*

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie pismem z dnia 25 stycznia 2024 r. znak: WOPN.611.2.2024.KP, zaopiniował projekt Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Pisz na lata 2024-2033 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Uwagi do *POP* i *Prognozy* zgłoszone w opinii RDOŚ zostały uwzględnione i dokonane zostały niezbędne korekty i wyjaśnienia.

Po dokonaniu szczegółowej analizy przedłożonego projektu Planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Pisz na lata 2024-2033 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko zdaniem RDOŚ w Olsztynie zaplanowane prace gospodarcze po wprowadzeniu wymienionych korekt oraz wyjaśnień nie powinny doprowadzić do negatywnego oddziaływania gospodarki leśnej na stwierdzone gatunki ich siedliska oraz przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Projekt Planu został poddany uzgodnieniu z Warmińsko-Mazurskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej i uzyskał wymaganą akceptację.

W dniu 20.06.2024 r. pismem (Znak ZS.6002.2.2024) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku zwróciła się za pośrednictwem Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w Warszawie z prośbą o przekazanie do Ministerstwa Klimatu i Środowiska wykazu lasów Nadleśnictwa Pisz, które wnioskowano o uznanie za ochronne. Celem tej prośby była zmiana decyzji DLP-I-612-11/13581/14/ŁP z dnia 2 kwietnia 2014 r. Minister Klimatu i Środowiska wydał decyzję DLŁ-WGL.8101.9.2024.ŁP z dnia 15.11.2024 r., w sprawie uznania lasów ochronnych Nadleśnictwa Pisz. W decyzji tej część lasów, które miały zostać pozbawione ochronności, na powierzchni 26,42 ha - lasy wodochronne w obrębie Dłutowo, nie została pozbawiona charakteru ochronnego. Funkcja lasu i kategoria ochronności w tych wydzieleniach została dopisana w bazie SILP. Nie zaprojektowano tu żadnych zabiegów kolidujących z kategorią ochronności.

Pismem z dnia 31.07.2025 r., znak: DLŁ-WGL.8100.14.2025.ŁP Ministerstwo Klimatu i Środowiska odesłało wniosek w celu wniesienia stosownych korekt zgodnie z obowiązującym stanem faktycznym dotyczącym lasów ochronnych.

Projekt PUL dla Nadleśnictwa Pisz na lata 2024–2033, zgodnie z poleceniem MKiŚ, został poprawiony i odzwierciedla decyzję Ministra Klimatu i Środowiska DLŁ-WGL.8101.9.2024.ŁP z dnia 15.11.2024 r., w sprawie uznania lasów ochronnych Nadleśnictwa Pisz.

3) Zgłoszone uwagi i wnioski

Informacje dotyczące zgłoszonych uwag i wniosków zostały szczegółowo przedstawione w uzasadnieniu, sporządzonym na podstawie art. 42 pkt 2 ustawy, które stanowi załącznik do podsumowania.

4) Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Ze względu na położenie Nadleśnictwa Pisz w znacznym oddaleniu od granicy państwa oraz lokalny charakter planowanych działań, nie przeprowadzono postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko (rozdział VI ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko) ponieważ, nie stwierdzono możliwości znaczącego transgranicznego

oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektu Planu.

5) Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Konieczność przeprowadzania monitoringu wynika z art. 51 ust. 2 pkt 1. lit. c ustawy.

Skutki realizacji postanowień Planu powinny być monitorowane (raportowane) w cyklu pięcioletnim. Organem monitorującym realizację obligatoryjnych zadań gospodarczych i skutków ich realizacji (w tym przyrodniczych), jest organ sporządzający Plan, czyli Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Monitorowanie środowiska przyrodniczego powinno obejmować i raportować:

- stan istniejących form ochrony przyrody,
- zmianę powierzchni lasów wg pełnionych funkcji,
- zmiany powierzchni lasów wg kategorii użytkowania,
- pozyskanie drewna według sposobu zagospodarowania w wymiarze powierzchniowym,
- pozyskanie drewna według sposobu zagospodarowania w wymiarze miąższościowym,
- powierzchnię pielęgnowania lasu według kategorii zabiegu.

Zarządzeniem Nr 40 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku z dnia 21 października 2020 roku, na terenie RDLP w Białymstoku została wprowadzona „Procedura monitoringu przyrodniczego oraz oceny wpływu zabiegów gospodarczych na różnorodność biologiczną w lasach”. Należy wykorzystać zalecenia i procedury zawarte w *Prognozie* w lasach Nadleśnictwa Pisz.

6) Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Proces tworzenia *projektu Planu* zawierał w sobie elementy analizy i wyboru wariantów alternatywnych, których efektem jest kształt zapisów zapewniający realizację założonych celów przy minimalizacji skutków negatywnych. Wariantowanie może się odbywać poprzez rozpatrywanie możliwości lokalizacji zabiegów, ich czasowego wykonania oraz technicznych sposobów realizacji.

Sporządzanie *projektu Planu* podlega wariantowaniu już na etapie ustalania wytycznych do wykonania prac urzędniowych. Polega to na wyborze, dla ustalonych siedliskowych typów lasu, sposobów zagospodarowania, składów gatunkowych upraw, typów drzewostanów. Wybór ten został dokonany na etapie posiedzenia komisji założeń planu (KZP) w procesie dyskusji, której wyniki zostały zapisane w protokole z KZP.

Następną czynnością wariantowania jest ustalanie rozmiaru cięć. Sporządzanie planu cięć jest ciągiem kolejnych procesów, w trakcie których następuje ustalenie dominujących celów i funkcji w

każdym drzewostanie oraz zaproponowanie najwłaściwszego postępowania gospodarczego, uwzględniającego m.in. ustalenia KZP, o których wspomniano wcześniej. Pierwsza propozycja planu cięć jest następnie weryfikowana poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, oczekiwaniami społecznymi, a także zasadami planowania urządzeniowego. Kolejne przybliżenia i wybory wariantów planu cięć prowadzą ostatecznie do uzyskania takiej jego wersji, która w sposób optymalny uwzględnia wymogi różnych grup społecznych, środowiska oraz potrzeby gospodarcze w odniesieniu do ustalonych funkcji lasu i celów *projektu Planu*.

Elementem wariantowania projektu Planu było również przeprowadzenie Narady Techniczno-Gospodarczej, która oceniła *projekt Planu* oraz dokonała wyboru zaproponowanych metod postępowania i przyjęcia wskaźników gospodarki leśnej.

Wariantowanie czasowe ma zastosowanie w *projekcie Planu* tylko w ograniczonym zakresie, ponieważ nie przewiduje planowania terminów wykonywania poszczególnych zabiegów zarówno w ramach pory roku jak i 10-lecia. Jednakże zasada przezorności nakazuje upewnienie się, czy nie zachodzą przesłanki, że ustalenia *projektu Planu* mogą wpłynąć negatywnie na środowisko. Minimalizacja ryzyka, związanego z ujemnym wpływem na niektóre gatunki wiązać się będzie z przestrzeganiem terminów ochronnych ustanowionych dla tych gatunków, wykonywania zabiegów poza okresem lęgowym, czy też w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej. Zalecenia te zapisane są w odniesieniu do grup wydzieleni, dla których stwierdzono taką potrzebę (np. wykonanie zabiegów w obrębie stanowisk gatunków chronionych itp.).

Wariantowanie *projektu Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania Programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono szczegółowy opis obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo występujących na terenie Nadleśnictwa, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków oraz podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych. Podano także propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na obiekty cenne przyrodniczo.

Modyfikacje i zalecenie zostały opisane przy omawianiu poszczególnych typów obiektów. Są to również sposoby wariantowania technicznego, polegające np. na stosowaniu odpowiednich sposobów przygotowania gleby, modyfikacji terminu wykonania zabiegu itp.

Tadeusz Wilczyński
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów
Państwowych w Białymstoku

/podpisano elektronicznie/